

Univerzitet u Beogradu
Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja

Metode i tehnike psihološkog istraživanja

vand.prof. dr Ana Vesković

Metodološki principi i metode

- **Tehnika** → označavanje posebnih postupaka koji se koriste u određenim fazama istraživanja:
 - U fazi prikupljanja podataka i u
 - U fazi obrade podataka.
- **Metod** → opšti način organizovanja istraživanja nekog problema.

Obuhvata više faza:

- uočavanje i formulisanje problema koji se želi ispitati,
- izradu plana istraživanja,
- nalaženje i proveravanje postupaka koji će se primeniti u prikupljanju podataka i njihovoj obradi,
- sprovođenje istraživanja,
- obradu dobijenih rezultata,
- njihovu analizu i tumačenje.

Metode istraživanja

eksperimentalno

Karakteristika:
Prirodno i namerno menjanje uslova

Vrednost:
Dobijanje najpouzdanijih podataka
Otkrivanje uzročnih (kauzalnih) veza među pojavama

Nedostaci:
Ne možemo sve pojave eksperimentalno ispitati
Nekad se rezultati menjaju ako ispitanici znaju šta se ispituje

neeksperimentalno

Vrste:
Objektivan – kada pratimo objektivne manifestacije psihičkih pojava: brzinu reagovanja, fiziološke promene, itd.
Introspektivan – kada se registruju doživljaji ispitanika.

Metode istraživanja

Karakteristika:

- **Primer eksperimentalnog istraživanja: Ebbinghausov eksperiment – učenje besmislenih slogova → delovanje retroaktivne inhibicije;**
- **Eksperiment jednostavne sukcesije i eksperiment sa kontrolnom grupom;**
- **Laboratorijski eksperiment i terenski eksperiment;**

eksperi

neeksep

a

a.

Metode istraživanja

**Eksperimentalno
istraživanje**

**Neeksperimentalno
istraživanje**
(sistematsko posmatranje)

Počiva na posmatranju
koje se vrši:

- sa ciljem,
- sa planom,
- sistematski,
- kontrolisano.

Vrste neeksperimentalnog istraživanja:

- Objektivno neeks. istraživanje (fiziološke promene pri emocijama) i introspektivno posmatranje (posmatranje i izveštavanje o sopstvenim doživljajima);
- Strukturirano posmatranje (primena posebnih postupaka: upitnik i intervju) i nestruktuirano posmatranje (proučavanje ponašanja dece u igri → beleži se sve što istraživač smatra važnim)

Tehnike psihološkog istraživanja

INTERVJU je usmeno postavljanje unapred formulisanih pitanja.

VRSTE

- Standardizovani
- Nestandardizovani

Tehnike psihološkog istraživanja

UPITNIK je prema određenim principima unapred sastavljen sistem pitanja čija je podesnost za ispitivanje nekih pojava utvrđena prethodnim proveravanjem.

VRSTE

- Pitanja otvorenog tipa
- Pitanja zatvorenog tipa

Na pitanja se odgovara pismeno

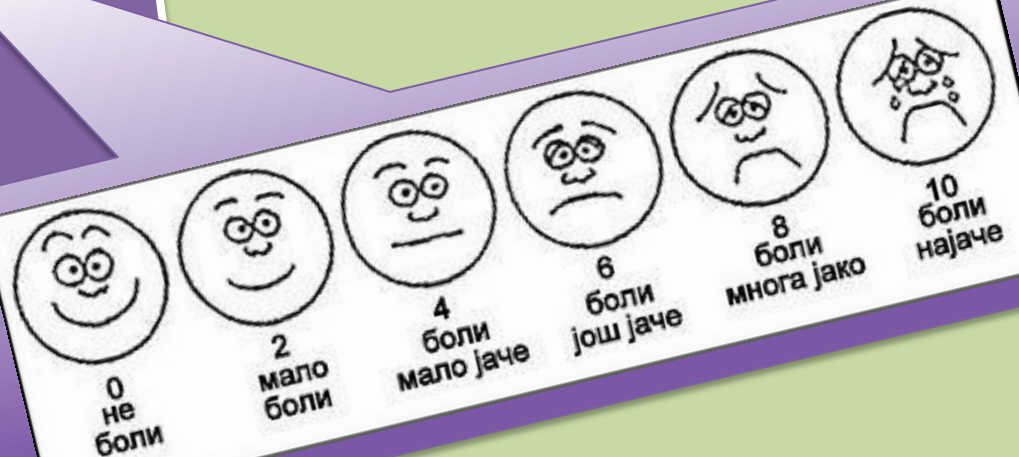

Tehnike psihološkog istraživanja

SKALE PROCENE - jedan ili više procenjivača treba da procene neki psihički proces ili osobinu označavanejm mesta na skali.

VRSTE

- Numeričke skale
- Kategoričke skale
- Grafičke skale
- Skale stavova

Tehnike psihološkog istraživanja

SKALE PROCENE - jedan ili više procenjivača treba da procene neki psihički proces ili osobinu označavanejm mesta na skali.

VRSTE

- Numeričke skale
- Kategoričke skale
- Grafičke skale
- Skale stavov

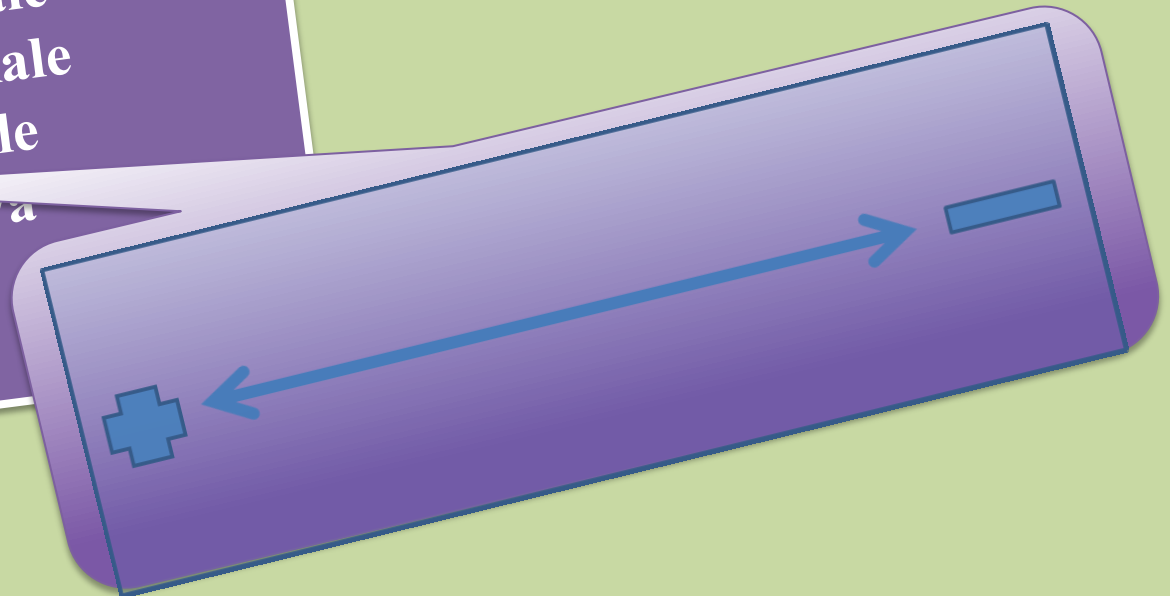
1	2	3	4	5	6	7
Uopšte ne	Uglavnom ne		Nisam sigurna		Uglavnom da	U potpunosti da

Tehnike psihološkog istraživanja

SKALE PROCENE - jedan ili više procenjivača treba da procene neki psihički proces ili osobinu označavanejm mesta na skali.

VRSTE

- Numeričke skale
- Kategoričke skale
- Grafičke skale
- Skale stavova

Tehnike psihološkog istraživanja

SKALE PROCENE - jedan ili više procenjivača treba da procene neki psihički proces ili osobinu označavanejm mesta na skali.

VRSTE

- Numeričke skale
- Kategoričke skale
- Grafičke skale
- Skale stavova

Ispitanici označavaju u kom stepenu prihvataju tvrdnju:

1. Uopšte se ne slažem
2. Uglavnom se ne slažem
3. Niti se slažem niti se ne slažem
4. Uglavnom se slažem
5. U potpunosti se slažem

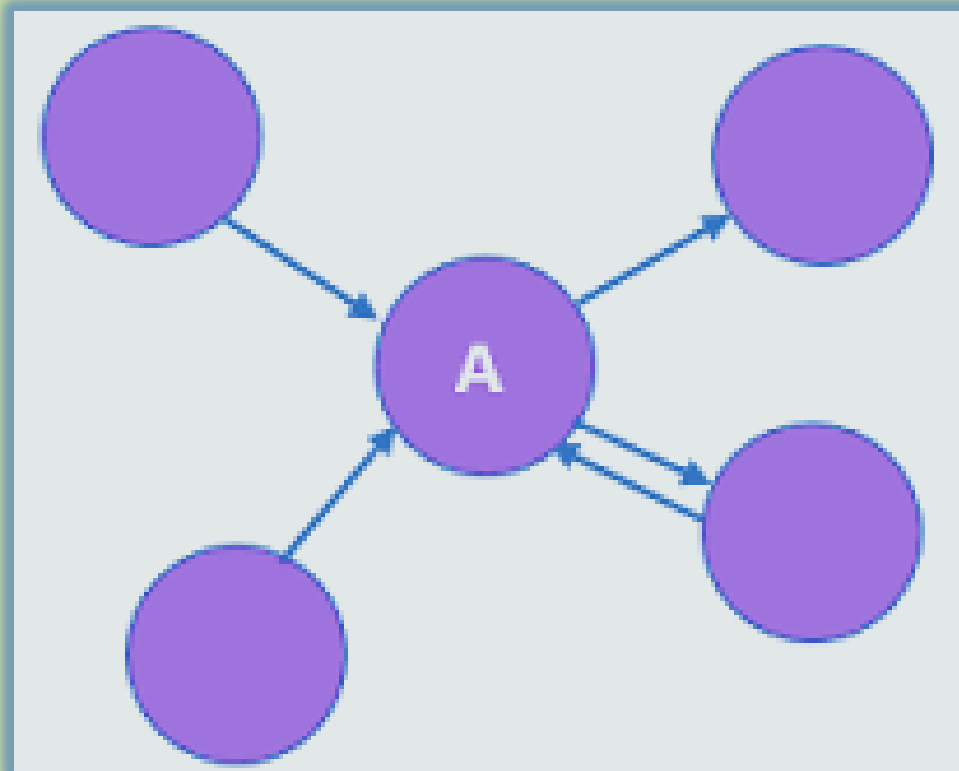
Tehnike psihološkog istraživanja

ANKETIRANJE- kada upitnik, intervju ili skale procene koristimo na određenom uzorku stanovništva.

Često se primenjuje za ispitivanje javnog mnjenja.

Tehnike psihološkog istraživanja

SOCIOMETRIJSKI POSTUPAK - za ispitivanje odnosa u malim grupama.

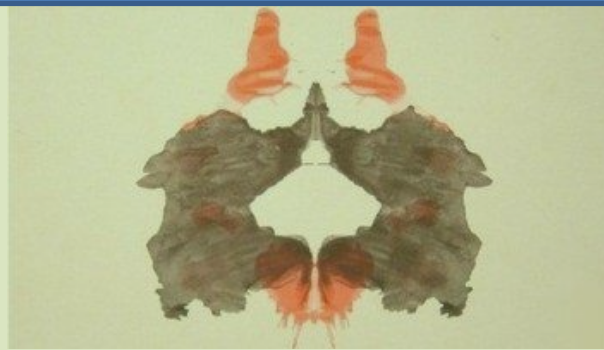

Tehnike psihološkog istraživanja

PROJEKTIVNE TEHNIKE – ispitaniku se pokaže nedovoljno jasan i određen materijal i od njega se zahteva da ga tumači.

Vrednost – ispitanici manje podešavaju svoje odgovore.

Nedostaci – lako se može dogoditi da ispitivač u objašnjenja unosi svoja predubedenja.

Tehnike psihološkog istraživanja

TESTOVI - niz zadataka, izabranih određenim principima koji omogućavaju da se na objektivan način ispituju određene osobine ili neki psihički procesi.

Standardizovani test: test za koji su unapred utvrđene norme ocenjivanja rezultata, način primene i njegove merne karakteristike.

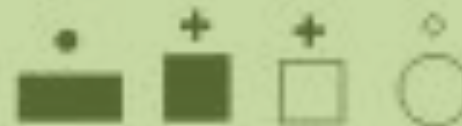
Merne karakteristike:

- Pouzdanost ili relijabilnost;
- Valjanost ili validnost;
- Osetljivost;
- Objektivnost.

Tehnike psihološkog istraživanja

Vrste:

- Testovi ličnosti
- Testovi sposobnosti
- Testovi znanja

Tehnike psihološkog istraživanja

Korišćenje statistike u psihologiji

